

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc2024.v2.77>
CZU: 338.1(410):339.7

THE IMPLICATIONS OF BREXIT ON INTERNATIONAL FINANCIAL MARKETS

IMPLICAȚIILE BREXITULUI ASUPRA PIETELOR FINANCIARE INTERNAȚIONALE

ZAMFIR Gabriela, studentă, specialitatea: FB

Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
e-mail autor: zamfir.gabriela@ase.md

HOHLOV Onorina, studentă, specialitatea: FB

Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
e-mail autor: hohlov.onorina@ase.md

Abstract: *Brexit means the exit from the EU of one of the biggest military powers of the continent, with an important geostrategic position, which will generate serious effects on the British economy, market volatility, access to the single European market. Brexit represents a destabilizing factor for the European economy and can be considered a major cause of the need for a strategic readjustment of the EU. After the exit, Great Britain in the EU, it had to redefine its economic and financial policy, adapting to the new post-Brexit realities and seeking to maintain its international competitiveness. Brexit has also generated significant changes in terms of financial regulation, supervision of markets and capital flows, having a wide impact on the British and European financial sector.*

Keywords: *Great Britain, Brexit, economy, EU, financial markets, GBP, inflation.*

JEL CLASSIFICATION: F36, F51, G15, O19

INTRODUCERE

Piețele financiare internaționale au cunoscut o evoluție semnificativă de-a lungul timpului, fiind martore la perioade de creștere economică, dar și la crize financiare majore, fiind influențate de o serie de factori economici, politici și sociali. Un eveniment semnificativ cu implicații potențial majore pentru piețele financiare internaționale, îl formează Brexit-ul – ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană. Această analiză va estima impactul Brexit-ului asupra piețelor financiare, luând în considerare datele empirice, opiniile experților și diversele perspective.

Obiectivele cercetării sunt concentrate asupra analizei schimbărilor în reglementările financiare internaționale, ca urmare a părăsirii Marii Britanii din UE și impactul acestora asupra mediului de afaceri. De asemenea, evaluarea strategiilor adoptate de instituțiile financiare internaționale pentru a gestiona riscurile asociate cu Brexit-ul și apecierea oportunităților create de Brexit pentru anumite segmente ale pieței financiare.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Analiza surselor bibliografice. Cercetarea în cadrul articolului, se bazează pe literatura de specialitate, în ceea ce privește domeniul financiar la nivel internațional. O atenție deosebită, a fost acordată Rapoartelor și studiilor publicate de organizațiile internaționale precum Fondul Monetar Internațional (FMI), Banca Mondială sau Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), totalitatea articolelor publicate academice și rapoartele internaționale, care analizează impactul Brexit-ului asupra economiei globale și a piețelor financiare internaționale.

Metodologia cercetării. În procesul de cercetare s-a utilizat deducția, pornind de la informația generală, teoretică privind structura, gestiunea, evaluarea datoriei de stat și a gradului de îndatorare, politicile economice de influență, trecând ulterior la analiza practică cu ajutorul indicatorilor specifici. De asemenea, aici se referă și lucrările, publicațiile și articolele diferitor gânditori, savanți, economiști, critici cum ar fi: LS. Begu, P. Bran, O. Stratulat, T. Moșteanu, I. Văcărel etc., Drept bază normativă în domeniu au fost analizate Legi, Regulamente și Hotărâri ale decidenților publici din republică, care reglementează aspectele analizate în domeniul datoriei publice.

Brexit-ul reprezintă fenomenul care conturează retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană (UE), care a avut loc oficial la 31 ianuarie 2020. Într-un referendum organizat la 23 iunie 2016, aproximativ 52 % dintre alegătorii britanici, au optat pentru a părăsi UE, fiind prima țară care a recurs la acest pas. Brexitul, este un eveniment cu o amploare considerabilă, care are potențialul de a afecta semnificativ piața financiară internațională. (CHIRIAC, 2017)

La nivel național, implicațiile Brexit-ului s-au manifestat asupra mai multor sectoare, printre care regăsim:

1. Piața retail și FMCG (Fast-Moving Consumer Goods), în cadrul căreia a fost afectată reglementarea pieței și libera circulație a mărfurilor.

- După Brexit au apărut obstacole comerciale inedite, precum taxe vamale și proceduri vamale suplimentare, generând o creștere a costurilor de import și export pentru companiile din sectorul FMCG. Acest fenomen poate duce la o majorare a prețurilor pentru consumatorul final sau la o diminuare a profiturilor pentru comercianți.
- Probleme legate de lanțurile de aprovizionare, mai exact implementarea formalităților vamale și a controlului la frontieră a generat întârzieri și perturbări în lanțurile de alimentare, afectând potențial disponibilitatea produselor pe piață.
- Schimbările frecvente și neregulate **cursului valutar, provocate de ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană, a generat variații semnificative ale ratei de schimb a lirei sterline. Acest lucru a avut un impact considerabil asupra costurilor de import și export pentru companiile din sectorul bunurilor de larg consum. Fluctuațiile respective influențând prețurile produselor și rentabilitatea companiilor.**

2. Sistemul bancar în Marea Britanie

- Pierderea drepturilor de pașaport pentru băncile britanice din regiune a perturbat negativ afacerile, deoarece majoritatea băncilor britanice nu operează în regiune. Cetățenii britanici care locuiesc în UE trebuie fie să-și închidă conturile bancare din Regatul Unit, fie să își conecteze conturile la o adresă din Regatul Unit. Ei pot căuta, de asemenea, alte opțiuni, cum ar fi trecerea la o altă bancă sau furnizor din Regatul Unit (încă furnizează servicii în regiunea UE). Cu toate acestea, în 2020, sectorul serviciilor financiare din Regatul Unit a contribuit cu 164,8 miliarde de lire sterline (scădere cu 3,6% față de 2019) la economie, 8,6% din producția economică totală. După Brexit, pierderea drepturilor de pașaport în regiunea UE a dus la creșterea riscului de dereglementare în sectorul financiar britanic. (India, 2022)
- Conform unei declarații a directorului executiv al Asociației Bancherilor Britanici, valoarea tranzacțiilor care implică bănci din Marea Britanie și țări din UE27 au crescut la 1,1 trilioane lire sterline. Luând în considerare faptul că sistemul financiar posedă o pondere semnificativă în industria de export, părăsirea Regatului Unit din Uniunea Europeană, a avut implicații asupra acestui sector.

La nivel internațional, ieșirea Marii Britanii din UE, a influențat activitatea mai multor domenii, printre care menționăm :

- Încetinirea ritmului economic din Marea Britanie și scăderea numărului de emigranți ar putea duce la o diminuare a volumului remiterilor către economiile emergente, inclusiv Republica Moldova. Aplicarea unor măsuri economice potrivite, poate influența diminuarea efectelor adverse ale acestei tendințe.
- În urma Brexit-ului, Regatul Unit a pierdut toate drepturile și obligațiile pe care le poseda fiind stat membru UE: nu va obține accesul de piață unică și uniune vamală, nici de liberul schimb cu alte state, apariția noilor bariere privind bunurile și serviciile, dar și tranzacțiile comerciale. Chiar și cu noul acord semnat, companiile vor întâmpina obstacole în comerț, existând posibilitatea majorării prețurilor.

- Anumite sectoare au avut de suferit în urma plecării Regatului Unit din Uniunea Europeană și anume piața forței de muncă și accesul pe piața financiară.
- Primă consecință a Brexit-ului este lipsa forței de muncă, astfel 40% dintre companiile britanice mari se confruntă cu un deficit de brațe de muncă după plecarea europenilor.
- Domeniile cele mai grav afectate sunt cele de transport, depozitare, industria ospitalității, sectorul medical, construcții și utilități, existând dificultăți în recrutarea personalului din cauza consecințelor Brexit-ului.
- Un alt efect constă în faptul că de la începutul anului 2020, Marea Britanie a implementat un sistem de taxare a combustibilului și nu va mai participa la comercializarea certificatelor de emisii ale UE. O altă modificare este că Regatul Unit nu mai este membru al Agenției Europene pentru Siguranța Aviației (EASA), cei mai afectați fiind operatorii din domeniu. În ceea ce privește domeniul transportului aerian, rutier, feroviar și maritim, se dorește o conectivitate permanentă.
- Zona securității și apărării a resimțit un impact moderat după retragerea Marii Britanii din spațiul comun, un exemplu relevant fiind conflictul dintre Rusia și Ucraina, ce a afectat în mod direct și Uniunea Europeană.
- Desigur, ieșirea Marii Britanii din UE a constituit un factor semnificativ în destabilizarea securității europene, având în vedere instabilitatea economică, politică și socială instalată la nivel european după Brexit, dar mai ales după criza pandemică provocată de virusul SARS-COV2. (Orăștean, 2023)

Unul dintre indicatorii macroeconomici, care ne poate oferi o imagine de ansamblu asupra activității economice a Marii Britanii îl reprezintă PIB-ul și Inflația.

Analizând Produsul Intern Brut, putem observa că evoluția indicatorului a fost afectată de negocierile dificile privind Brexit-ul și de incertitudinile legate de viitorul relației dintre Marea Britanie și UE, de slăbiciunea economiei globale, de situația pandemică și nu în ultimul rând de războiul din Ucraina. Creșterea inflației în Marea Britanie a fost determinată de mai mulți factori, inclusiv și din cauza devalorizării lirei sterline. Valoarea lirei sterline a scăzut semnificativ în urma referendumului privind Brexit-ul în 2016, dar și a incertitudinii legate de ieșirea Marii Britanii din UE.

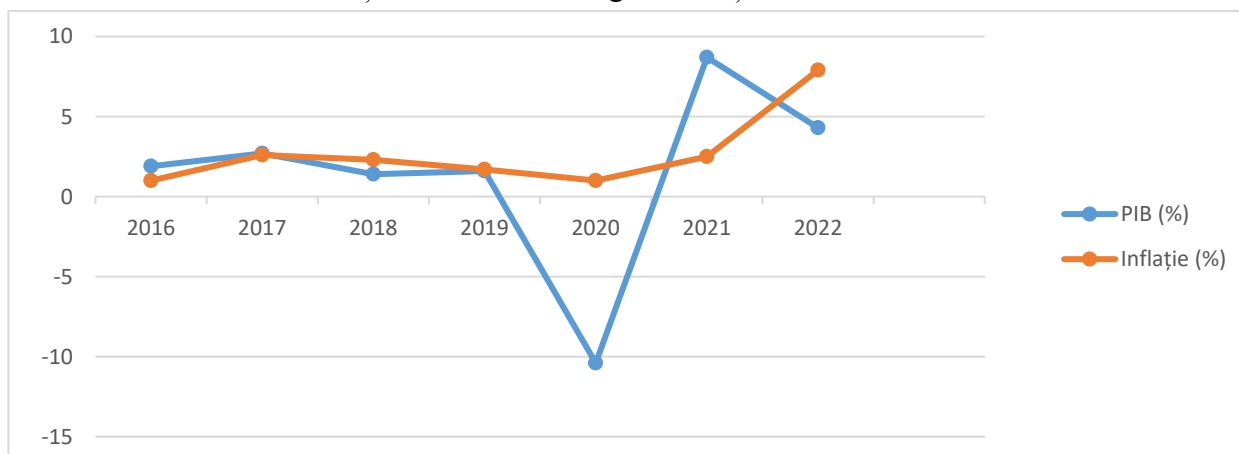

Figura 1: Analiza PIB-ului și a Inflației a Marii Britanii din 2016-2022(%).

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor de pe (World Bank, 2024)

Cât despre implicația Brexit-ului asupra economiei Republicii Moldova efectele au un caracter indirect și slab pronunțat. Moderarea creșterii economice în Marea Britanie și reducerea numărului de emigranți cu scop lucrativ ar determina diminuarea volumului remiterilor în economiile emergente, inclusiv în Republica Moldova. Canalul cel mai viabil al consecințelor Brexit-ului pentru economia Republicii Moldova este cel al cursului valutar, deoarece piețele valutare sunt interconectate. Astfel, ca în oricare alt context, urmărirea atentă a fluctuațiilor de pe piețele internaționale reprezintă soluția optimă pentru anticiparea volatilităților și ajustarea la mediul macroeconomic internațional.

Drept soluții, care ar contribui la ameliorarea impactului Brexit-ului asupra piețelor financiare, menționăm:

- Creșterea ratei dobânzii reprezintă o metodă la care Banca Angliei ar putea recurge pentru a diminua impactul deprecierei lirei sterline. Concomitent, o dobândă mai ridicată va avea un efect negativ asupra investițiilor private și a pieței muncii, afectând retailerii specializați, precum cei din segmentele DIY, mobilă și electronice și electrocasnice de uz casnic.
- Restructurarea entităților locale ale Uniunii Europene se referă la procesul de reorganizare a autorităților locale și regionale din statele membre pentru a le adapta la cerințele și standardele impuse de integrarea europeană. (Impact of Brexit on financial institutions, 2021)
- Proiectarea de noi moduri de operare și tranzacționare. Aceste noi modalități de funcționare și schimb comercial pot implica crearea unor proceduri vamale noi, adaptarea regulilor de import-export, identificarea cerințelor legislative și administrative noi, promovarea parteneriatelor comerciale alternative sau extinderea diversificării piețelor de desfacere. Scopul acestor inițiative este de a reduce la minim impactul negativ al Brexit-ului asupra afacerilor și economiilor din Regatul Unit și din UE.
- Conectarea cu noi furnizori de infrastructură de pe piață (care pot realiza propriul proiect de transformare), mutarea personalului în noi sedii și întocmirea de noi contracte cu furnizorii.

CONCLUZII

În urma celor expuse mai sus, putem afirma cu certitudine, că Brexitul a avut un efect semnificativ asupra pieței financiare internaționale, provocând instabilitate economică, modificări de activități financiare, o amplă analiză ce țin de reglementărilor financiare și transformări în tranzacțiile transfrontaliere. Acest proces de acomodare și adaptare va continua să influențeze modul în care operează piețele financiare globale și relațiile economice internaționale în anii ce vor urma.

Decizia Marii Britanii de a părăsi Uniunea Europeană a declanșat o serie de consecințe semnificative care depășesc sfera economică și relațiile internaționale, afectând și dinamica politică și culturală a regiunii și a întregii Europe.

Deși Brexit-ul a avut un impact considerabil asupra economiei britanice, generând schimbări în comerț, investiții și piața muncii, a determinat și o reevaluare a relațiilor diplomatice dintre Marea Britanie și restul lumii, inclusiv cu statele membre ale UE.

Din punct de vedere politic, decizia de a părăsi UE a scos la iveală tensiuni și dezbateri aprinse legate de suveranitatea națională, imigrație și identitatea națională. Mai mult, Brexit-ul a influențat semnificativ procesul de integrare europeană și a creat un precedent pentru alte mișcări separatiste sau eurosceptice în statele membre UE.

Totuși, Marea Britanie continuă să dețină un rol semnificativ pe scena internațională, fiind una dintre cele mai puternice economii ale lumii, un membru permanent al Consiliului de Securitate al ONU și un aliat esențial pentru numeroase state. Prin urmare, în pofida provocărilor și transformărilor generate de Brexit, importanța Marii Britanii se menține crucială în contextul geopolitic global.

REFERINȚE

1. (2024, martie 17). Preluat de pe World Bank: <https://www.worldbank.org/en/home>
2. CHIRIAC, M.-D. (2017). Brexitul între oportunitate și necesitate. *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, 146-150.
3. Impact of Brexit on financial institutions. (2021, ianuarie 2). *Norton Rose Fulbright*, pg. 1-5.
4. India, X. (2022, iunie 22). Brexitquences: The Impact of Brexit on the banking Industry. pg. 1-3.
5. Orăștean, R. (2023). The Financial and Monetary System in the New Era. *“Lucian Blaga” University of Sibiu*, 1-7.
6. Svetlana CEBOTARI, C. B.-G. (2021). IMPACTUL BREXITULUI ASUPRA RELAȚIILOR BRITANO-EUROPENE. p. 9.

Coordonator științific: CÎRLAN Ana, dr., conf. univ,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
Telefon: +37360950404
e-mail: ana.cirlan@ase.md